

HRA BYLA LÁSKA NA PRVNÍ POHLED

O první zkušenosti s vážnou divadelní předlohou hovoří režisér Divadelního souboru Tyl Čistá Pavel Tintěra.

Funguje váš soubor i jako takzvané sousedské divadlo, s komunitními a lokálními prvky?

Je to přesně tak. My se snažíme v naší obci, což je Čistá, působit i na poli kulturním. Nesoustředíme se jen na přípravu takového představení, jaké viděli diváci dnes, ale děláme i malá vystoupení, například na pouti. Tam jsme měli i ženu s hadem, siláka, který trhal řetězy, propíchovali jsme bednu s mladou dívkou a tak. Snažíme se pro obec připravit i něco jiného než inscenaci.

Jste všichni místní?

Ano, řekl bych, že dokonce sto procenty.

Je v Čisté i vaše primární publikum? Hrajete převážně „doma“?

My máme trochu problém, že u nás před pár lety skončil kulturní dům,

takže nemáme skoro žádné zázemí. Dnes jsme odkázáni na to, že jezdíme po štacích, ale za ta léta máme množství míst, kde nás rádi přivítají vždycky, když něco připravíme.

Říkáte, že Taková divná doba je vaše první vážná inscenace?

Nemáme dramaturga, takže u nás výběr hry probíhá vždy kolektivně. Sedneme si, bavíme se, jaký žánr, jakou hru a výběr je samozřejmě vždycky náročný. Už jenom najít hru s odpovídajícím počtem osob. Tím, že jsme amatéři, chceme, aby si zahráli všichni, kdo chtějí hrát. Letos máme takové dvě výjimky, první v historii. Zprv je to pro nás nový žánr, dříve jsme hráli pohádky, komedie, detektivky, veselohry... Od všeho jsme si zkusili něco zahrát, ale nikdy jsme nehráli vážnou, dramatickou věc. Scénář napsal jeden z našich členů. Přinesl ho k ostatním scénářů a říkal, tady máte ještě můj. Přečetl jsem si jej – a to jsem padesátiletý chlap, ale nestydím se za to – na konci jsem měl slzy v očích a říkal jsem si, to je paráda, tohle prostě chci dělat.

Jaká byla reakce souboru?

Všichni říkali, to ne, to je vážné, to nemůžeme dělat. Diváci se chtějí smát, chodí na nás, protože děláme komedie. Přesvědčoval jsem je, pojdte do toho. Do toho přišla válka, teď jsou výročí holocaustu válečných událostí. Říkám, pojdte do toho, vyzkoušíme si něco jiného a uvidíte, že se to bude líbit. Trošku jsem je do toho vnutil. Řekl jsem, heleďte, bude to na mě. Jestli se to nebude líbit, nebude to mít úspěch, nepodaří se to, bude to na mě, ale já vás prosím, pojdte do toho. Nakonec všichni kývli a dnes jsou rádi, že si to vyzkoušeli. Poprvé jsme taky překročili

k alternacím. Protože tahle hra byla láska na první pohled, neřešili jsme tolik počet lidí a poprvé v naší historii jsme se domluvili, že budeme alternovat.

Jak dlouho jste zkoušeli?

Asi třičtvrtě roku. U amatérů je to těžší, vždycky musíte najít termíny, kdy mají všichni čas.

Byla ve změně žánru výzva pro vás jako pro režiséra?

Ono se říká, že vážné věci se vždycky dělají lépe než veselé, vážné role jsou jednodušší než komediální. My tam máme dvě výzvy. Zapojili jsme spoustu mladých lidí, kteří s námi dosud dělali menší věci, a teď dostali příležitost si zahrát v celovečerní hře. Tohle byla výzva, jak to dopadne, jak se mi budou režírovat, jak se toho ujmou. Druhá věc, kterou jsem do hry chtěl včlenit, byla hra se světly a zvukem, což jsme dosud nedělali. Na co jsem hrdý je hudební scénář, který jsem vymýšlel a skladby sháněl sám.

Jak vnímáte, že hra promlouvá k dnešnímu světu?

V závěru hry se mluví o holohlavých chlapcích oděných do černého, kteří hajlují. Já mám pocit, že tohle trošičku ustoupilo, ty projevy jsou jiné, jiným způsobem se dostávají navenek, možná jsou skrytější. Já hru ale vnímám pořád jako aktuální, protože to, co se dnes děje ve světě, je vlastně úplně to samé. Ta slova na konci, jak to svět mohl dopustit? Všichni byli sousedé, spolupracovali a najednou, z ničeho nic, takový konflikt. Vnímám text jako velmi aktuální, byť byl napsán před patnácti lety.

Petra Slížková

VLADIMÍR VÁCHA: TAKOVÁ DIVNÁ DOBA

Divadelní soubor Tyl Čistá zahájil 47. ročník přehlídky Wintrův Rakovník inscenací předlohy člena souboru Vladimíra Váchy *Taková divná doba*. Hra byla původně napsána pro pražský soubor Kairos 2 již před cca 15 lety. Jejího druhého uvedení souborem z Čisté se ujal režisér Pavel Tintěra. Autor si v něm zahrál jednu z hlavních postav, a sice spisovatele Pavla Horovitze. Hra se zabývá problematikou holocaustu, přesněji tím, co předcházelo vyvražďování židovského obyvatelstva v koncentračních táborech. Je situována do pražského prostředí, do běžného života židovských obyvatel, kteří byli samozřejmě součástí české společnosti. Líčí to, jak byli postupně plíživým způsobem zbavováni občanských práv, ale i to, jak se k tomu stavěla česká veřejnost. Nosné téma hry je nesporně stále aktuální. Textová před-

loha je velice zdařilým počinem, zejména proto, že se dotýká života, soužití a vztahů konkrétních osob, členů dvou židovských rodin násilně sestěhovaných do jednoho bytu a posléze deportovaných do Terezína.

Inscenace souboru z Čisté, vybavená odpovídajícím scénickým řešením, srozumitelně převyprávěla příběh hry a sdělila i její myšlenkové poselství. K důraznějšímu dopadu na diváky by přispěla větší míra schopnosti herců jednat slovem, akcentovat podstatné od méně podstatného. Pozornost by si zasloužilo tempo-rytmické členění inscenace. Odpadly by tak proluky v příchodech a odchodech a v navazování replik. K zvážení se nabízí i délka nahrávek ve zvukovém plánu inscenace. Nicméně, byli jsme svědky představení kvalitní a myšlenkově závažné textové předlohy, které zaujalo věkově mladé publikum a bylo důstojným zahájením přehlídky a úspěšným debutem souboru na Wintrův Rakovník.

Milan Strotzer

V.A.D. NEZKLAMALO – OPĚT – A UPŘÍMNĚ

Celkově jsme byli svědky výborné autorské inscenace ve všech složkách, která pracuje s nadsázkou, se skvěle vybudovanými a načasovanými komediálními situacemi a která nemá po herecké stránce slabin. Navíc vyslovuje palčivé téma o upřímnosti v komunikaci mezi námi lidmi, které se nebojíme, když o ní hrajeme (nebo si na ni hrajeme), ale v reálném životě je to daleko větší problém...

Milan Schejbal

V.A.D. Kladno je pravidelným účastníkem Wintrova Rakovníka a zatím prakticky vždy přijelo se zajímavou a tematicky originální inscenací. Ne jinak tomu bylo i letos, kdy se představilo komedií, pod kterou je autorsky podepsán Lupinec a spol s názvem VADÍ NEVADÍ. Snad každý z nás si někdy zahrál se svými kamarády či přáteli

lává opodstatněné salvy smíchu (např. scéna ve škole, v kavárně atd.). Vedle této roviny jednotlivých skečů, které postupně přecházejí i k poněkud „reálnějším“ vyzněním, kde se upřímnost již přece jen zastírá (autoservis, školka atd.) od začátku režie (podepsán kolektiv) vědomě pracuje i s rovinou oné zkoušky, ve které se řeší vztahy mezi jednotlivými herci a kde je to s onou upřímností poněkud složitější, neboť si aktéři nedokážou mezi sebou říct věci na rovinu, jen o tom dokážou spekulovat a odhodlávat se k tomu alibistickým obligátním rčením „mělo by se mu (jí) říct, že...“ V této souvislosti stojí za zmínku bravurní etuda Viléma Říhy, který si představuje, jak v křesílku sedí imaginární postava Červa a on mu sděluje, že smrdí. Vše pak spěje k závěru, ve kterém se herci odhodlají k opravdové upřímnosti i mezi sebou a na základě odehraných etud začínají rozkrývat staré bolístky a vyčítat si „zásluhy“. Logicky to spěje k tomu, že divadelní soubor se rozpadá...

hru na „upřímnost“ se stejným názvem a upřímnost je také ústředním tématem nejnovější inscenace kladenského souboru. Jde přímo o studii upřímnosti v mnoha podobách. Ocítáme se na jedné z posledních zkoušek před premiérou a jsme svědky koláže skvělých skečů, ve kterých postavy vedou dialogy zcela bez obalu a konvencí a zveřejňují to, co si opravdu myslí, což vyvo-

PROGRAM

TYLOVO DIVADLO

PÁTEK 14. 3.

10.00 – 10.45 hodin
Václav Havel

AUDIENCE

DS Divná Bára, Mukařov

19.00 – 20.20 hodin

Luděk Kašparovský

PODNEBÍ

DS Tyl Říčany

SOBOTA 15. 3.

10.00 – 11.00 hodin
Luděk Kašparovský

PODNEBÍ ANEB CO SI ZASLOUŽÍŠ TO I DOSTANEŠ

Divadýlko na dlani Mladá Boleslav

14.00 – 16.00 hodin

Oldřich Dudek

INTIMNÍ ŽIVOT BULVÁRNÍHO FOTOGRAFA

Všenorská divadelní společnost, z.s. Všenory

19.30 – 21.30 hodin

Tomáš Dianiška

ENCYKLOPEDIE AKČNÍHO FILMU

Divadlo RADAR/ Za oponou, Praha

Foyer Tylova divadla
23.30 hodin

VYHLÁŠENÍ VÝSLEDKŮ A ZAKONČENÍ PŘEHLÍDKY

tak není, asi bych o tom s takovou lehkostí nehrál. Minimálně si lidé mohou myslet, že jsme to třeba řešili v minulosti. Ale ne, musím se hájit, smrad se ani náznakem nestal.

V závěru hry jste otevřeli i téma autorství. Jak je to opravdu, jak vaše kolektivní díla vznikají?

Většinou přijdu s námětem, s nějakou částí scénáře. Někdy je to procent šedesát, někdy devadesát, někdy méně. S touhle konkrétní hrou jsme se docela natrápili. Teď tu nechci říkat další procenta, aby mě kolegové nenařkli, ale tohle zrovna bych nikdy nedal dohromady bez „a spol“.

Jak usazená už inscenace je, jak je dlouho od premiéry?

Jsmo čtyři reprízy od premiéry. Určitě nejsem spokojený s některými částmi, ale zatím je neumíme vymyslet líp. Sbíráme první zkušenosti, co funguje. Po dnešku jsme získali pocit, že závěrečné vyřikávání je nějaké pomalé a možná bychom ho měli udělat rychlejší. Je ale pravda, že jsme zkoušení dokončovali asi na třikrát. Vždycky jsme si mysleli, že už bychom mohli být hotovi. Máme takový mechanismus, že celek zahrajeme zbytku souboru nebo pár dalším lidem, kteří by nám mohli nějak poradit, a oni vždycky řekli, že to ještě není ono. Musím přiznat, že my jsme se touhle inscenací hodně bavili, ačkoli jsou to scénky. Jak to hraješ, nacházíš v tom další věci a bavíš se vnitřními vrstvami. Byli jsme s tím už nadvakrát spokojeni a nadvakrát jsme dostali přes prsty. Museli jsme se nad tím znovu zamyslet, to jsme dvakrát udělali a určitě se to vyplatilo.

Můžeš prozradit, co se říká v japonské scéně?

Já doufal, že to ze hry jednoznačně vyplývá! Třeba moje věta zní: Chutě jsou tam dokonale vyvážené. Karí má nejlepší větu, tu dlouhou, a ten říká: Přisáhám, že to je ten nejlepší koláč s ořechovou náplní, který jsem kdy jedl.

Petra Slížková

SMRAD SE ANI NÁZNAKEM NESTAL

S režisérem inscenace Vadí nevadí divadla V.A.D. Kladno Kazimírem Lupincem, civilním jménem Janem Červeným, o zkoušení na etapy, japonštině i smradu v divadle.

Máte velmi minimalistickou scénu.

Po všech Úlech a Fe-érii se skříňkami a s jeřábem... Dokonce ani Píseček nebyl tak jednoduchý, jak vypadal. Byl šikovný v tom, že nás bylo šest, bylo to jednoduché na domlouvání, i ta scéna byla jed-

nodušší. Ale přece jen tam byly tři lavičky a pískoviště. Vždycky když vidím skříňky na Fe-erii nebo na Nikoločavu, říkám si, příště nebude na scéně nic! Teď se to konečně povedlo.

Jak moc je inscenace autobiografická? Stalo se ti, že diváci věří, že tohle opravdu řešíte?

Překvapivě tomu věří dost. Co jsme si tak dělali průzkum, opravdu nás to šokovalo. Zvláště mě to šokovalo u sebe, protože kdybych opravdu smrděl, což doufám, že

